

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 16.6.2008
KOM(2008) 368 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

Beretning om konkurrencepolitikken 2007

{SEC(2008)2038}

1. Også i 2006 bidrog konkurrencepolitikken til at forbedre markederne **til gavn for forbrugerne og erhvervslivet i EU**. Dette indebærer bl.a. undersøgelse af og indgriben over for konkurrencebegrænsende adfærd blandt markedsaktørerne samt fjernelse af konkurrencebegrænsende markedsstrukturer og markedsregulering i flere centrale økonomiske sektorer. Konkurrencepolitikken blev yderligere integreret i Kommissionens overordnede økonomiske reform, Lissabon-strategien.
2. I første del af denne beretning gives der et overblik over, hvordan de konkurrencepolitiske redskaber - nemlig kartel- og monopolreglerne, fusionsreglerne og statsstøttereglerne - er blevet videreudviklet og håndhævet. I anden del diskuteres det, hvordan dette og andre virkemidler er blevet sat ind i **udvalgte sektorer**. Tredje del indeholder en gennemgang af **samarbejdet inden for Det Europæiske Konkurrencenetværk (ECN)** og med **nationale domstole**. Den fjerde del behandler de **internationale aktiviteter**. Og endelig gives der i femte del en kort beskrivelse af det **interinstitutionelle samarbejde**. Yderligere oplysninger findes i et detaljeret arbejdsdokument fra Kommissionen og på konkurrencegeneralinspektorens websted¹.

1. REDSKABERNE

1.1. Karteller og misbrug af dominerende stilling - EF-traktatens artikel 81 og 82

1.1.1. Videreudvikling af regler og politikker

3. Ud over de rette sanktioner til at straffe og forebygge **karteldannelser** kræver en effektiv bekæmpelse af de mest skadelige former for konkurrencebegrænsende adfærd også, at karteldeltagere har et incitament til at afsløre deres ulovlige aktiviteter. Kommissionens politik for bødefritagelse og bødenedsættelse giver karteldeltagerne et incitament til at indberette deres ulovlige aktiviteter. I december 2006 trådte en **revideret meddelelse om bødefritagelse og bødenedsættelse** i kraft (2006-meddelelsen)². Det drejer sig om den tredje meddelelse om bødefritagelse og bødenedsættelse efter de tidligere udgaver fra 1996 og fra 2002. Kommissionen modtog 20 ansøgninger om bødefritagelse³ og 11 ansøgninger om bødenedsættelse i henhold til 2006-meddelelsen fra datoen for meddelelsens ikrafttræden til udgangen af 2007.
4. Kommissionens grønne bog fra 2005 om **erstatningssøgsmål efter overtrædelser af EU's konkurrenceregler** fik stærk støtte i Europa-Parlamentets beslutning, der opfordrer Kommissionen til at udarbejde en hvidbog med detaljerede forslag, der kan sikre mere effektive erstatningssøgsmål efter overtrædelser af konkurrencereglerne⁴. Kommissionen har under udarbejdelsen af hvidbogen rådført sig bredt med

¹ http://ec.europa.eu/comm/competition/index_da.html.

² Kommissionens meddelelse om bødefritagelse eller bødenedsættelse i kartelsager, EUT C 298 af 8.12.2006, s. 17.

³ Når der for samme påståede overtrædelse modtages flere ansøgninger om bødefritagelse, anses den første som en ansøgning om en bødefritagelse og de efterfølgende som en ansøgning om bødenedsættelse, medmindre den første ansøgning afvises.

⁴ Europa-Parlamentets beslutning af 25. april 2007 om grønne bogen om erstatningssøgsmål efter overtrædelser af EU's konkurrenceregler (2006/2207 (INI)), tilgængelig på følgende adresse: <http://www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5378362>.

repræsentanter for medlemsstaternes regeringer, dommere fra de nationale domstole, repræsentanter fra industri og erhvervsliv, forbrugersammenslutninger, retsvæsenets aktører og mange andre interessenter.

1.1.2. Håndhævelse af reglerne

5. Kommissionen har fortsat prioriteret afsløring, undersøgelse og sanktionering af karteller højt med særligt fokus på **større hardcore karteller**, navnlig med global eller europæisk rækkevidde. Kommissionen vedtog i årets løb 8 endelige beslutninger⁵, hvorefter i alt 41⁶ virksomheder blev pålagt bøder på i alt 3,334 mia. EUR (sammenholdt med 7 endelige beslutninger, 41⁷ virksomheder og bøder på i alt 1,846 mia. EUR i 2006). I sagen *Elevators and Escalators* pålagde Kommissionen den hidtil højeste bøde for et kartel (992 mio. EUR) samt den højeste bøde pr. virksomhed for overtrædelser af kartelreglerne (477 mio. EUR⁸).
6. Kommissionen var ligeledes i stand til at afsløre en række karteller på eget initiativ. De nylige sager *Elevators and Escalators*, *Fasteners*, *Professional Videotape* og *Flat Glass* viser, at selv om Kommissionens politik for bødefritagelse og bødenedsættelse er et effektivt værktøj i afsløringen af kartellerne, er Kommissionen ikke afhængig af bevismateriale, der fremlægges af ansøgere om bødefritagelse, for at afsløre karteladfærd. Kommissionen lægger fortsat stor vægt på sådanne undersøgelser foretaget på eget initiativ, hvad enten de tager udgangspunkt i markedsovervågning, sektorundersøgelser, klager eller gennem samarbejdet med de nationale konkurrencemyndigheder i Det Europæiske Konkurrencenetværk.
7. Kommissionen fulgte op på den sektorundersøgelse vedrørende finansielle tjenesteydelser, der blev iværksat i 2005, ved at træffe beslutninger om forbud i henhold til EF-traktatens artikel 81 i sagerne *Groupement des Cartes Bancaires*, *Morgan Stanley/Visa* og *MasterCard*, alle sager der vedrører betalingskortsystemer (se punkt 2.2 nedenfor).
8. Kommissionen skred fortsat ind over for tilfælde af **misbrug af dominerende stilling**, ikke mindst inden for netværksindustriene, som er af central betydning for den europæiske konkurrenceevne. Kommissionen vedtog den 4. juli en beslutning over for den tidligere spanske monopolvirksomhed inden for telekomsektoren, *Telefónica*, for meget grov misbrug af virksomhedens dominerende stilling på det spanske bredbåndsmarked. Den pålagte bøde beløb sig til 151.875.000 EUR. Adfærdens bestod i Telefónicas reducere af margenen mellem de engrospriser, virksomheden opkrævede fra konkurrenter, og de detailpriser, virksomheden opkrævede fra egne kunder i tidsrummet 2001-2006.

⁵ Sag COMP/38.899, *Gas Insulated Switchgear*, Kommissionens beslutning af 24.1.2007; sag COMP/38.823, *Elevators and Escalators*, Kommissionens beslutning af 21.2.2007; sag COMP/37.766, *Netherlands Beer*, Kommissionens beslutning af 18.4.2007; sag COMP/39.168, *Hard Haberdashery:Fasteners*, Kommissionens beslutning af 19.9.2007; sag COMP/38.710, *Bitumen Spain*, Kommissionens beslutning af 3.10.2007; sag COMP/38.432, *Professional Videotapes*, Kommissionens beslutning af 20.11.2007; sag COMP/39.165, *Flat Glass*, Kommissionens beslutning af 28.11.2007; sag COMP/38.629, *Chloroprene Rubber*, Kommissionens beslutning af 5.12.2007.

⁶ Heri ikke medregnet de virksomheder, der fik indrømmet bødefritagelse efter samarbejdsmeddelelsen.

⁷ I dette tal er medregnet to virksomheder, over for hvilke der på ny var vedtaget en beslutning.

⁸ Bøden blev pålagt koncernen ThyssenKrupp.

9. Kommissionen vedtog den 11. oktober en beslutning i henhold til artikel 9 vedrørende de langtidsaftaler om gasforsyning, som virksomheden *Distrigas* havde indgået i Belgien. I tilknytning til beslutningen gør Kommissionen en række tilsagn afgivet af *Distrigas* juridisk bindende indtil 2011 for at kompensere for de betænkeligheder, som Kommissionen fandt under undersøgelsen i henhold til artikel 82. Tilsagnene skal sikre, at *Distrigas* ikke binder en overdreven del af kunderne for mere end et år ad gangen, samtidig med at virksomheden får så stor fleksibilitet som muligt til forvaltningen af dens kontraktportefølje.

1.2. Statsforanstaltninger

10. Kommissionen afsluttede i juni måned en **overtrædelsesprocedure i henhold til i EF-traktatens artikel 226** over for Den Tjekkiske Republik, som havde beskåret den tjekkiske konkurrencemyndigheds beføjelser for så vidt angår anvendelsen af EF-traktatens artikel 81 og 82 på konkurrencebegrænsende adfærd i sektoren for elektronisk kommunikation⁹. Som følge af en begrundet udtalelse i marts¹⁰ blev den omtvistede tjekkiske konkurrencelovgivning ophævet, og EU's konkurrenceregler kan nu i fuld udstrækning anvendes af den tjekkiske konkurrencemyndighed.
11. Enels og Accionas erhvervelse af fælles kontrol over Endesa blev anmeldt til Kommissionen den 31. maj og godkendt uden betingelser den 5. juli. Da Enels og Acciona imidlertid anmodede om godkendelse af erhvervelsen fra den spanske energistyrelse (CNE), godkendte CNE kun transaktionen med forbehold af en række forpligtelser. Kommissionen vedtog den 5. december en **beslutning i medfør af artikel 21 i fusionsforordningen**¹¹ og erklærede i denne beslutning, at CNE's afgørelse med mindre ændringer strider mod nævnte bestemmelse.

1.3. Fusionskontrol

1.3.1. Videreudvikling af regler og politikker

12. For at give en bedre vejledning i jurisdiktionsspørgsmål på fusionsområdet har Kommissionen den 10. juli vedtaget Kommissionens konsoliderede meddelelse om jurisdiktion efter fusionsforordningen (meddelelsen om jurisdiktion)¹². Meddelelsen om jurisdiktion erstatter de fire foregående meddelelser fra 1998¹³ om jurisdiktionsspørgsmål efter den tidligere fusionsforordning nr. 4064/89. Undtagen i tilfælde af henvisning samler den nye meddelelse således i ét dokument alle de retningslinjer, der er relevante for afgørelsen af, om Kommissionen har jurisdiktion efter fusionsforordningen.

⁹ Se pressemeddelelse IP/07/956 af 28.6.2007.

¹⁰ Se pressemeddelelse IP/07/400 af 23.3.2007.

¹¹ Se IP/07/1858 af 5.12.2007 og IP/08/164 af 31.1.2008.

¹² Kommissionens konsoliderede meddelelse om jurisdiktion i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser. Meddelelsen om jurisdiktion findes på konkurrencegeneraldirektoratets websted på følgende adresse: http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/legislation/draft_jn.html.

¹³ Der er tale om i) meddelelsen om fusionsbegrebet (EFT C 66 af 2.3.1998, s. 5), ii) meddelelsen om selvstændigt fungerende joint ventures (EFT C 66 af 2.3.1998, s. 1), iii) meddelelsen om deltagende virksomheder (EFT C 66 af 2.3.1998, s. 14), og iv) meddelelsen om beregning af omsætningen (EFT C 66 af 2.3.1998, s. 25).

13. Kommissionen vedtog den 28. november rammebestemmelserne for **ikke-horisontale fusioner** efter fusionsforordningen. Ikke-horisontale fusioner omfatter vertikale fusioner, såsom kundens overtagelse af en leverandør (f.eks. en bilfabrikant, der erhverver leverandører af gearkasser), og konglomeratfusioner, der drejer sig om virksomheder, hvis forretningsområder indbyrdes supplerer hinanden eller på anden vis er knyttet sammen (f.eks. en virksomhed, som fremstiller barberblade, der opkøber en virksomhed, som fremstiller barberskum). Rammebestemmelserne for ikke-horisontale fusioner supplerer de eksisterende rammebestemmelser for horisontale fusioner, for så vidt angår virksomheder, der konkurrerer på de samme markeder.
14. For at præcisere sin holdning med hensyn til **tilsagn** inden for fusionskontrol lancerede Kommissionen en offentlig høring om en revideret meddelelse om tilsagn. Tilsagn er ændringer i en påtænkt fusion foreslået af de fusionerende parter for at fjerne mulige konkurrencemæssige betænkeligheder, som Kommissionen måtte have kortlagt. Den reviderede meddelelse om tilsagn skal ajourføre og erstatte den gældende meddelelse.

1.3.2. *Håndhævelse af reglerne*

15. Antallet af fusionssager, der anmeldtes til Kommissionen, nåede **et rekordhøjt niveau** på 402, hvilket svarer en stigning på mere end 12 % sammenholdt med de 356 transaktioner, der anmeldtes i 2006. I løbet af årets sidste kvartal faldt antallet af anmeldelser i forhold til såvel foregående kvartal som sidste kvartal i 2006. Kommissionen vedtog i alt 396 endelige beslutninger i 2007, hvoraf 368 bestod i ubetingede godkendelser efter førstefasebehandlingen. Af disse ubetingede godkendelser efter førstefasebehandlingen blev 238 (eller 65 %) vedtaget efter den forenkede procedure. Yderligere 18 transaktioner blev godkendt i førstefasebehandlingen, dog tilknyttet visse betingelser.
16. 10 beslutninger blev vedtaget efter den detaljerede fase 2-undersøgelse. Heraf godkendtes 5 uden betingelser, hvorimod der var knyttet betingelser til godkendelsen i 4 sager. Der blev nedlagt forbud over for en enkelt transaktion – en horisontal fusion, der indebar Ryanairs overtagelse af Aer Lingus (se punkt 2.7 nedenfor).

1.4. **Statsstøtte**

1.4.1. *Videreudvikling af regler og politikker*

17. Kommissionen fortsatte iværksættelsen af **handlingsplanen for statsstøtte** fra 2005. Kommissionen vedtog en ny metode for fastsættelse af **referencesatsen og kalkulationsrenten**¹⁴, en metode der i højere grad stemmer overens med markedsprincipperne og tager hensyn til virksomhedens eller projektets særlige omstændigheder.
18. Kommissionen lancerede en høring om udkastet til en **generel gruppefritagelsesforordning** på statsstøtteområdet¹⁵. Denne generelle gruppefritagelsesforordning skal forenkles og i en enkelt tekst konsolidere fem

¹⁴ Endnu ikke offentliggjort i EUT.

¹⁵ EUT C 210 af 8.9.2007, s. 14-40.

eksisterende gruppefritagelsesforordninger, nemlig støtte til SMV, F&U-støtte til SMV, beskæftigelsesstøtte, uddannelsesstøtte og regionalstøtte. Hertil kommer, at anvendelsesområdet for de eksisterende gruppefritagelser udvides til at omfatte visse nye støttekategorier. Den generelle gruppefritagelsesforordning forventes vedtaget af Kommissionen i juni 2008.

19. Kommissionen besluttede den 13. juni at forlænge en den såkaldte **biograffilm-meddelelse** fra 2001 senest indtil den 31. december 2009. Biograffilmmeddelelsen indeholder regler for statsstøtte til biograffilm og andre audiovisuelle værker.
20. Kommissionen iværksatte tillige i 2007 proceduren for revision af Kommissionens meddelelse om anvendelsen af EF-traktatens artikel 87 og 88 på **statsstøtte i form af garantier**. Udkastet til meddelelse i) præciserer betingelserne for tilstedeværelse eller fravær af et støtteelement i garantier, og ii) kvantificerer det relevante støttebeløb på grundlag af markedsreferencer og risikoanalyse. Den nye meddelelse forventes vedtaget af Kommissionen ved udgangen af maj måned 2008.

1.4.2. *Håndhævelse af reglerne*

21. Efter et usædvanligt højt antal statsstøtteanmeldelser i 2006 (922) blev der i 2007 modtaget 777 anmeldelser fra medlemsstaterne af nye sager¹⁶. Antallet ligger dog fortsat noget højere end i 2004 og 2005. Hertil kommer, at faldet er i tråd med Kommissionens forpligtelse til at lette støttetildelingen gennem gruppefritagelser og fokusere politikken på de mest konkurrencefordrejende støtteformer. Medlemsstaterne var i 2007 i stand til at indføre flere end 1.100 foranstaltninger uden forhåndsanmeldelse til Kommissionen¹⁷. Dette skal sammenholdes med 410 gruppefritagelser i 2006.
22. I 2007 traf Kommissionen 629 endelige beslutninger¹⁸ på statsstøtteområdet. I langt størsteparten af sagerne godkendte Kommissionen foranstaltningerne uden en formel undersøgelse, fordi den fandt, at støtten var forenelig (i 87 % af beslutningerne i 2007) med statsstøttereglerne, eller at der ikke forelå statsstøtte (5 % af alle beslutninger).
23. Kommissionen offentliggjorde i 2007 to udgaver af resultattavlen¹⁹ for statsstøtte. Ajourføringen i efteråret 2007²⁰ viser, at medlemsstaterne over de seneste seks år har bevæget sig over imod det mål, som Det Europæiske Råd havde fastlagt, nemlig **mindre og bedre målrettet støtte**. Navnlige har EU-10-medlemsstaterne gradvis rettet deres statsstøtte over mod horisontale mål af fælles interesse, såsom regionaludvikling, forskning og udvikling og miljøbeskyttelse.

¹⁶ Af de 777 anmeldelser vedrørte 53 % især fremstillings- og servicesektorerne, 33 % landbrug, 8 % transport og 6 % fiskeri.

¹⁷ Alene på landbrugsområdet steg antallet af gruppefritagne foranstaltninger fra 119 i 2006 til 496 i 2007. Medlemsstaterne anmeldte også ca. 200 foranstaltninger i henhold til den nyligt indførte gruppefritagelse for regionalstøtte.

¹⁸ Tallet omfatter beslutninger om fravær af statsstøtte, beslutninger om ikke at gøre indsigelse, positive beslutninger, betingede beslutninger og negative beslutninger.

¹⁹ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html. En online resultattavle indeholder elektroniske udgaver af samtlige resultattavler samt en række nøgleindikatorer og en bred vifte af statistiske tabeller.

²⁰ KOM(2007) 791 endelig af 13.12.2007, Resultattavle for statsstøtteområdet, ajourført i efteråret 2007.

24. Kommissionen godkendte i 2007 de **regionale støttekort**²¹ for Bulgarien og Rumænien samt for Belgien, Cypern, Danmark, Frankrig, Italien, Nederlandene og Portugal. Som følge heraf er de regionale støttekort for tidsrummet 2007-2013 nu godkendt for samtlige medlemsstaters vedkommende. Kommissionen godkendte regionalstøtte til en række **store investeringsprojekter**²².
25. Anmeldelser af **støtte til forskning, udvikling og innovation**, der endnu ikke var behandlet pr. 1. januar, samt alle nye anmeldelser modtaget i rapporteringsperioden, blev vurderet i forhold til **de nye rammebestemmelser**²³. Kommissionen godkendte 48 anmeldte ordninger for F&U og/eller innovation. Hertil kommer, at Kommissionen godkendte fire *ad hoc*-foranstaltninger under den tærskel, der udløser en detaljeret undersøgelse i henhold til rammebestemmelsernes kapitel 7. Kommissionen vedtog 8 beslutninger efter en detaljeret vurdering af store støttebeløb til projekter i henhold til kapitel 7. Kommissionen godkendte en række projekter finansieret af det franske agentur for industriel innovation²⁴. Kommissionen vedtog 19 anmeldte ordninger i henhold til rammebestemmelserne for risikokapital²⁵.
26. Selv om **uddannelsesstøtte** er omfattet af en gruppefritagelsesforordning²⁶, skal Kommissionen vurdere projekter, der overstiger 1 mio. EUR. I sagen om *GM Antwerp*²⁷ fandt Kommissionen, at en del af den anmeldte statsstøtte var uforenelig, idet den ville have tjent til at finansiere uddannelses tiltag, som støttemodtageren skulle have finansieret under alle omstændigheder, selv uden støtte. I sagerne om *Fiat*²⁸ og *Club Med Guadeloupe*²⁹ fandt Kommissionen, at støtten var nødvendig og forenelig. I sagen om *DHL Leipzig/Halle*³⁰ indledte Kommissionen undersøgelsesproceduren, fordi den nærede tvivl om, hvorvidt DHL ikke under alle omstændigheder ville skulle stille uddannelse til rådighed for de ansatte.
27. Kommissionen indledte den 10. oktober den formelle undersøgelsesprocedure over for en **skattelempelse med henblik på spanske virksomheders erhvervelse af**

²¹ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/regional_aid/regional_aid.cfm.

²² Herunder opførelse af to kemiske produktionsanlæg (sag N 898/2006, *Repsol Polimeros*; N 899/2006, *Artensa*); 3 separate investeringsprojekter inden for papir- og papirmassesektoren i Portugal (sag N 900/2006, *CELBI*; N 838/2006, *Soporcel*; N 564/2006, *About the future*); udvidelsen af et elkraftværk i Ungarn (sag N 907/2006, *Mátrai Erőmű.*); et produktionsanlæg for solenergimoduler i Tyskland (sag N 863/2006, *Avancis*); udvidelse af et bilfremstillingsanlæg i Slovakiet (sag N 857/2006, *Kia Motors Slovakia*) og et investeringsprojekt for motorkøretøjer i Den Tjekkiske Republik (sag N 661/2006, *Hyundai Motor Manufacturing Czech*). Kommissionen godkendte også tysk støtte til AMD med henblik på konvertering og udvidelse af virksomhedens eksisterende anlæg for plader til mikro-processorer i Dresden (sag N 810/2006, *AMD Dresden*).

²³ EUT C 323 af 30.12.2006, s. 1.

²⁴ To af projekterne vedrørte F&U-støtte ("*NanoSmart*" og "*HOMES*") til et samlet beløb på 119 mio. EUR (sag N 185/2007 EUT C 284 af 27.11.2007, s. 3, og sag N 89/2007, EUT C 275 af 16.11.2007, s. 3). Andre godkendte projekter omhandlede bl.a.: 26,5 mio. EUR i støtte til NeoVal F&U-programmet (sag N 674/2006, EUT C 120 af 31.5.2007, s. 2); 37,6 mio. EUR i støtte til "*Télévision Mobile Sans Limite*" F&U-projektet (sag N 854/2006, EUT C 182 af 4.8.2007, s. 5); 31 mio. EUR i støtte til OSIRIS F&U-programmet (sag N 349/2007, EUT C 304 af 15.12.2007, s. 5).

²⁵ EUT L 194 af 18.8.2006, s. 2-22.

²⁶ Kommissionens forordning (EF) nr. 68/2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på de minimis-støtte (EFT L 10 af 13.1.2001, s. 20).

²⁷ Sag C 14/2006, *Uddannelsesstøtte til General Motors Antwerpen*, (EUT L 243 af 18.9.2007, s. 71).

²⁸ Sag N 541/2006, *Fiat Auto S.p.A.* (EUT C 220 af 20.9.2007, s. 2).

²⁹ Sag C 206/2007, *Uddannelsesstøtte til Club Med Guadeloupe*, (EUT C 284 af 27.11.2007, s. 5).

³⁰ Sag C 18/2007, *Uddannelsesstøtte til DHL Leipzig*, (EUT C 213 af 12.9.2007, s. 28).

betydelige andele i udenlandske virksomheder³¹. Skatteforanstaltningen sætter spanske virksomheder i stand til over en 20-års periode at afskrive goodwill, der hidrører fra erhvervelse af betydelige aktieandele i udenlandske virksomheder, hvorimod den goodwill, der opstår som følge af indenlandske erhvervelser, ikke er omfattet af en lignende foranstaltning.

28. **Rednings- og omstrukturingsstøtte** til kriseramte virksomheder kan kun godkendes på meget strenge betingelser. Kommissionen har i 2007 anvendt de ændrede regler i rammebestemmelserne for rednings- og omstrukturingsstøtte fra 2004.
29. I en række sager om redningsstøtte understregede Kommissionen på ny, at sådan støtte kun kan være en midlertidig foranstaltning for at lette udarbejdelsen af en omstrukturingsplan eller forberede virksomhedens afvikling. Kommissionen indledte derfor i visse sager den formelle procedure, fordi redningsstøtten ikke var blevet tilbagebetalt inden for den obligatoriske frist på seks måneder, og der ikke var blevet forelagt nogen seriøs omstrukturingsplan³². Kommissionen godkendte en række sager om omstrukturingsstøtte³³. I andre sager fandt Kommissionen, at støtten var uforenelig³⁴, eller den indledte den formelle undersøgelsesprocedure, fordi der var tvivl om foreneligheden³⁵.
30. Kommissionen har gjort væsentlige fremskridt for at nå til **mere effektiv og øjeblikkelig gennemførelse af beslutninger om tilbagesøgning**. Antallet af tilbagesøgningsbeslutninger, der endnu ikke er gennemført, er fra udgangen af 2006 nedbragt fra 60 til 47 ved udgangen af 2007. Hele 23 tilbagesøgnings-sager blev afsluttet i 2007, hvorimod der blev vedtaget 9 nye tilbagesøgningsbeslutninger. Af de 8,9 mia. EUR i ulovlig og uforenelig støtte, der skal tilbagesøges i henhold til beslutninger vedtaget siden 2000, var de 8,2 mia. EUR (svarende til 91,2 % af det samlede beløb) reelt blevet tilbagebetalt ved udgangen af 2007. Hertil kommer at

³¹ EUT C 311 af 21.12.2007, s. 21.

³² Se *Ottana* (sag C 11/2007, *Omstrukturingsstøtte til Ottana Energia Srl* (EUT C 122 af 2.6.2007, s. 22)); *Ixfin* (sag C 59/2007, *Redningsstøtte til Ixfin SpA* (beslutning af 11.12.2007, endnu ikke offentliggjort)) og *New Interline* (sag C 13/2007, *Redningsstøtte til New Interline SpA* (EUT C 120 af 31.5.2007, s. 12)).

³³ Se f.eks. *Javor Pivka* (sag C 19/2006, *Omstrukturingsstøtte til for Javor Pivka*, Kommissionens beslutning af 10.7.2007 (endnu ikke offentliggjort)) og *Novoles Straza* (sag C 20/2006, *Omstrukturingsstøtte til Novoles Straza*, Kommissionens beslutning af 10.7.2007 (endnu ikke offentliggjort)) (begge godkendte i henhold til rammebestemmelserne fra 1999 om rednings- og omstrukturingsstøtte), *Techmatrans* (sag C 6/2007, *Omstrukturingsstøtte til Techmatrans*, Kommissionens beslutning af 28.11.2007 (endnu ikke offentliggjort)) og *Bison-Bial* (sag C 54/2006, *Omstrukturingsstøtte til Bison-Bial*, Kommissionens beslutning af 12.9.2007 (endnu ikke offentliggjort)).

³⁴ Se f.eks. *Nuova Mineraria Silius* (sag C 16/2006, *Omstrukturingsstøtte til Nuova Mineraria Silius* (EUT L 185 af 17.7.2007, s. 18)) og *Biria* (sag C 38/2005, *Biria Gruppe* (EUT L 183 af 13.7.2007, s. 27)).

³⁵ Se f.eks. *Legler* (sag C 39/2007, *Statsstøtte til omstrukturering af koncernen Legler* (EUT C 289 af 1.12.2007, s. 22)), *FagorBrandt* (sag C 44/2007, *Omstrukturingsstøtte til FagorBrandt* (EUT C 275 af 16.11.2007, s. 18)) eller *Fluorite di Silius* (sag C 60/2007, *Støtte til Fluorite di Silius S.p.A.*, Kommissionens beslutning af 11.12.2007 (endnu ikke offentliggjort)).

yderligere 2,4 mia. EUR er indbetalt i tilbagesøgningsrenter. Også på dette område er retspraksis og politikken nu opstillet i en meddelelse³⁶.

1.5. Konkurrencepolitikken inden for de overordnede politiske rammer

31. Kommissionen reviderede den 11. december Lissabonstrategien³⁷ og fremsatte forslag med henblik på den næste treårige periode (2008-2010)³⁸. Med revisionen foreslås det, at konkurrencespørgsmål **inddrages yderligere i den bredere Lissabonstrategi**. Der lægges særlig vægt på øget overvågning af sektormarkeder og forbedret regulering, hvor dette er nødvendigt, især med fokus på de centrale sektorer for tjenesteydelser og netværksindustrierne³⁹. Forslagene er i tråd med den gennemgang af det indre marked, som Kommissionen foretog i løbet af 2007. Betydningen af reformer på konkurrenceområdet afspejles af det store antal – både relativt og i absolutte tal – henstillinger, der forelægges Rådet i henhold til i EF-traktatens artikel 99⁴⁰.
32. F.eks. foreslås det i revisionen, at **konkurrencepolitikken bidrager til målsætningerne for Lissabonstrategien** i sektorerne gas, elektricitet og finansielle tjenesteydelser ved hjælp af en opfølgning på de sektorundersøgelser, der blev iværksat i 2005⁴¹. Konkurrencepolitikken anses også for at være et supplerende instrument i tilknytning til de bestræbelser, der gøres for i tide at sikre driftskompatibilitet og standardisering. Revisionen nævner også "konkurrencereglerne" blandt de politikker, hvor EU kan bidrage med særlig ekspertise, som kan være nyttig for vigtige partnerlande. Dette hænger i høj grad sammen med behovet for at sikre en retfærdig konkurrence og lige vilkår internationalt⁴².

³⁶ Mod en effektiv gennemførelse af Kommissionens beslutninger, som pålægger en medlemsstat at tilbagesøge ulovlig og uforenelig statsstøtte (EUT C 272 af 15.11.2007).

³⁷ Kommissionens meddelelse om de "strategiske mål 2005-2009" fastlægger, at "*den højest prioriterede opgave i dag er at genskabe en bæredygtig dynamisk vækst i EU i overensstemmelse med Lissabonstrategien*". KOM(2005) 12 endelig, s. 3.

³⁸ Meddelelse fra Kommissionen til Det Europæiske Råd: Strategisk Rapport om den fornyede Lissabonstrategi for vækst og beskæftigelse: Igangsætning af den nye cyklus (2008-2010) - Opretholdelse af forandringstempoet, del I (KOM(2007) 803 endelig).

³⁹ Forslag til Fællesskabets Lissabonprogram 2008-2010 (KOM(2007) 804 endelig). Se især målsætning 5: Fællesskabet vil styrke det indre marked og skabe større konkurrence inden for tjenesteydelser samt gennemføre yderligere foranstaltninger for at integrere markedet for finansielle tjenesteydelser.

⁴⁰ Se Kommissionens henstilling af 11. december med henblik på Rådets henstilling om ajourføringen i 2008 om de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Fællesskabets økonomiske politikker (KOM(2007) 803 endelig).

⁴¹ Se den tidligere nævnte målsætning 5 samt målsætning 8 vedrørende energi og klimaændringer. Se også bilaget, der opstiller foranstaltningerne på fællesskabsplan vedrørende disse målsætninger.

⁴² Se afsnit 3.4 i ovennævnte strategiske rapport.

2. UDVIKLINGEN I DE ENKELTE SEKTORER

2.1. Energisektoren

33. Den **endelige rapport om den sektorundersøgelse** af de europæiske gas- og elektricitetsmarkeder, der blev vedtaget den 10. januar⁴³, konkluderede, at mange energimarkeder i) er for koncentrerede, ii) kendetegnes ved en høj grad af vertikal integration (især i form af utilstrækkelig frigørelse mellem netværks- og forsyningsaktiviteter) samt mangel på iii) grænseoverskridende integration og konkurrence og iv) åbenhed.
34. På grundlag af disse resultater fremsatte Kommissionen den 19. september et **forslag til en tredje liberaliseringspakke for de europæiske elektricitets- og gasmarkeder**⁴⁴. Pakken fokuserer især på i) effektiv frigørelse af transmissionsnet (unbundling), ii) styrkelse af tilsynsmyndighedernes beføjelser og uafhængighed, iii) samarbejde mellem tilsynsmyndigheder og iv) samarbejde mellem operatører af transmissionssystemer.
35. På **kartelområdet** har Kommissionen - i nært samarbejde med de nationale konkurrencemyndigheder⁴⁵ - fokuseret på sager med **markedsafskærmning og samordnet praksis** (markedsdeling) i elektricitets- og gasektorerne og dermed på de hovedområder, hvor markederne ikke fungerer optimalt. Afskærmningssagerne omfatter praksis gennem hele værdikæden, herunder afskærmning af markeder i de efterfølgende led gennem langtidskontrakter med energiforbrugerne, samordnet praksis for at afskære konkurrenter fra adgangen til netværk (f.eks. hamstring af netværkskapacitet og manglende investeringer), afskærmning af detailmarkedet for elektricitet ved at øge konkurrenternes omkostninger ved hjælp af udjævningssystemerne⁴⁶, afskærmning af markeder i forudgående led gennem kontrol med infrastrukturer til import af gas og langfristede gasforsyningsaftaler. Andre undersøgte spørgsmål omhandlede bl.a. påstande om prismanipulationer på elektricitetsmarkederne gennem tilbagetrækning af generatorkapacitet. I Italien⁴⁷,

⁴³ Meddelelse fra Kommissionen - Undersøgelse i henhold til artikel 17 i forordning (EF) nr. 1/2003 af den europæiske gas- og elsektor (endelig rapport), KOM(2006) 851 endelig, og GD Konkurrences rapport om undersøgelsen af energisektoren (SEK(2006) 1724).

⁴⁴ Pakken indeholder følgende forslag: forslag til et direktiv om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet (KOM(2007) 528), forslag til et direktiv om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/55/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for naturgas (KOM(2007) 529), forslag til en forordning om oprettelse af et agentur for samarbejde mellem energimyndigheder (KOM(2007) 530), forslag til en forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1228/2003 (elektricitet), KOM(2007) 531), forslag til en forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1775/2005 (gas), KOM(2007) 532).

⁴⁵ Der er nedsat en særlig undergruppe for energi som del af samarbejdet inden for Det Europæiske Konkurrencenetværk. Denne undergruppe arbejdede i løbet af 2007 med de nationale erfaringer med tilsagnsafgivelse i konkurrencesager.

⁴⁶ Udjævningssystemet skal tjene til at sikre, at input og output på netværket er identiske, så systemet holdes i balance.

⁴⁷ Beslutning af 20. november i statsstøttesag C 36/A/2006, endnu ikke offentliggjort i EUT, men tilgængelig på følgende websted: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/

Spanien⁴⁸ og Frankrig fandt Kommissionen tegn på, at **regulerede elpriser kunne udgøre statsstøtte** til store og mellemstore virksomheder.

2.2. Finansielle tjenesteydelser

36. Kommissionen offentliggjorde den 10. januar den **endelige rapport om undersøgelsen af den europæiske detailbanksektor om betalingskort**⁴⁹, om betalingssystemer, der ikke er tilknyttet betalingskort, og om anfordringskonti og dertil knyttede tjenester. På grundlag af resultaterne kunne det konkluderes, at markederne fortsat er nationalt opdelt, hvilket begrænser forbrugernes valg og fører til højere omkostninger for anfordringskonti, lån og betalinger. Store forskelle i pris, profitmargener og salgsstrategier fra den ene medlemsstat til den anden og stor ensartethed inden for de enkelte medlemsstater blev anset for tegn på fortsat regulerings- eller adfærdsbetinget konkurrencebegrænsning.
37. Årligt flyder ca. 1.359 mia. EUR gennem betalingskortindustrien i Europa, hvilket anslås at generere ca. 25 mia. EUR i gebyrer for bankerne. Betalingskortindustrien er stærkt koncentreret, hvilket medfører høje gebyrer og rentabilitetsgrader. Netværksreglerne (herunder Visa/MasterCard duopolet og nationale betalingskortsystemer, der styres af indenlandske banker) giver anledning til konkurrencemæssige problemer.
38. Kommissionen pålagde den 3. oktober *Visa International* og *Visa Europe (Visa)* 10,2 mio. EUR i bøde for at hindre Morgan Stanley i at blive medlem fra marts 2000 til september 2006⁵⁰.
39. I sin beslutning af 17. oktober konkluderede Kommissionen, at *Groupement des Cartes Bancaires (CB)* havde overtrådt traktatens artikel 81⁵¹. Kommissionen fandt, at *Groupement* blandt visse medlemsbanker havde iværksat prisfastsættelser, der hindrede kortudstedelse i Frankrig til konkurrencedygtige priser og dermed fastholdt prisen for betalingskort på et kunstigt højt niveau, der begunstigede de største franske banker.
40. Kommissionen vedtog den 19. december en forbudsbeslutning over for *MasterCard's* multilaterale interbankgebyrer for grænseoverskridende kortbetalinger med MasterCard og Maestros forbrugercredit- og betalingskort mellem medlemsstaterne i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde⁵².
41. Kommissionen vedtog den 25. september **den endelige rapport om sektorundersøgelsen i forsikringsbranchen**⁵³, en rapport der blev offentliggjort sammen med et omfattende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med samtlige resultater. På **statsstøtteområdet** godkendte Kommissionen den 18. juli to resterende sager om tilførsler af ny kapital til de tyske delstatsbanker (WestLB og

⁴⁸ For Frankrigs vedkommende henvises til beslutning af 13.6.2007 i statsstøttesag C17/2007, EUT C 164 af 18.7.2007, s. 9, og for Spaniens vedkommende til beslutning af 24.1.2007 i statsstøttesag C3/2007, EUT C 43 af 27.2.2007, s. 9.

⁴⁹ IP/07/114 af 31.1.2007 og MEMO/07/40 af 31.1.2007.

⁵⁰ Sag COMP/37.860.

⁵¹ http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/decisions/38606/dec_en.pdf

⁵² IP/07/1959 af 19.12.2007 og MEMO/07/590 af 19.12.2007.

⁵³ IP/07/1390 af 25.9.2007.

Nord/LB), idet den konkluderede, at de var forenelige med det markedsøkonomiske investorprincip⁵⁴. Den **amerikanske subprimekrise** begyndte i løbet af sommeren at få alvorlige konsekvenser for flere europæiske banker, hvilket nødvendiggjorde betydelige offentlige støtteforanstaltninger for at holde bankerne oven vande. Kommissionen indledte undersøgelser af to sager vedrørende de tyske banker IKB og Sachsen LB. For den britiske bank, Northern Rock, traf Kommissionen den 5. december en beslutning, som erklærede redningsstøtten forenelig med statsstøttereglerne⁵⁵. Efterfølgende yderligere foranstaltninger til fordel for Northern Rock er for øjeblikket under vurdering.

42. Rådet (øko-fin) vedtog den 9. oktober konklusioner med en række **forslag til, hvordan ordningerne for finansiel stabilitet kan forbedres**, og opfordrede herunder bl.a. Kommissionen til sammen med medlemsstaterne at bestræbe sig på at afklare, hvornår en større bankkrise af Kommissionen kan anses for at bevirke "en alvorlig forstyrrelse i økonomien" i henhold til traktaten og statsstøttereglerne. Rådet opfordrede også Kommissionen til at overveje at effektivisere procedurerne med fokus på, hvordan undersøgelser vedrørende statsstøtte kan behandles hurtigt i sådanne kritiske situationer.
43. Inden for statsstøtte i form af **skatte- og afgiftsforanstaltninger** indledte Kommissionen den 7. februar den formelle undersøgelsesprocedure over for den såkaldte "grupperenteboks" (Groepsrentebox) anmeldt af de nederlandske myndigheder⁵⁶. Den 21. marts indledte Kommissionen også en procedure over for en lignende ordning, som allerede var trådt i kraft i Ungarn⁵⁷. Begge ordninger reducerer skattebyrden for virksomheder i forhold til nettobalancen for de renter, der modtages og betales mellem moder- og datterselskaber. Kommissionen har vurderet og godkendt et antal **fusioner** i sektoren for finansielle tjenesteydelser. I *ABN AMRO*-sagerne⁵⁸ analyserede Kommissionen den påtænkte erhvervelse af den nederlandske bank, ABN AMRO, af et konsortium bestående af RBS, Fortis og Santander.

2.3. Telesektoren

44. Rammebestemmelserne fra 2002 bidrager til at gøre kommunikationsmarkedet stadig mere konkurrencedygtigt. På denne baggrund henstillede Kommissionen i december⁵⁹, at antallet af markeder, hvor *ex ante*-regulering er relevant, bør halveres

⁵⁴ EUT C 4 af 9.1.2008, s. 1. Testen af dette princip afprøver, hvorvidt en privat investor på markedsvilkår og under lignende omstændigheder ville have accepteret den pågældende transaktion (f.eks. långive eller indskyde kapital i banken), og hvorvidt vilkårene i så fald ville have været de samme.

⁵⁵ IP/07/1859 af 5.12.2007.

⁵⁶ IP/07/154 af 7.2.2007.

⁵⁷ IP/07/375 af 21.3.2007.

⁵⁸ Sag COMP/M.4843, *RBS/ABN AMRO aktiver*, Kommissionens beslutning af 19.9.2007; sag COMP/M.4845, *Santander/ABN AMRO aktiver*, Kommissionens beslutning af 19.9.2007 og sag COMP/M.4844, *Fortis/ABN AMRO aktiver*, Kommissionens beslutning af 3.10.2007.

⁵⁹ Kommissionens henstilling af 17. december 2007 om relevante produkt- og tjenestemarkeder inden for den elektroniske kommunikationssektor, EUT L 344 af 28.12.2007, s. 65. Henstillingen om relevante markeder er en vigtig del af rammebestemmelserne. I henstillingen opstilles de markeder, hvor Kommissionen finder *ex ante*-regulering relevant for at fremme konkurrencen, investeringerne og flere valgmuligheder for forbrugerne. Fra et konkurrencepolitisk synspunkt havde revisionen især til formål at vurdere, hvor *ex ante*-regulering stadig er nødvendig, og hvor sådan regulering kan tilsidesættes.

fra 18 til 7. *Ex ante*-regulering kan nu tilsidesættes på mange områder, og en større del af industrien dermed udelukkende underlægges EU's konkurrenceregler.

45. Generelt er det tendensen, at markederne for **mobiltelefoni** faktisk er konkurrencedygtige i detailledet. Engros-markederne for mobilopkaldsterminering, og, efter den tidligere henstilling om relevante markeder⁶⁰, for mobilopkaldsetablering, blev imidlertid anbefalet til *ex ante*-regulering.
46. Kommissionen har i løbet af 2007 vurderet 170 anmeldelser fra nationale tilsynsmyndigheder og vedtaget 66 breve med bemærkninger og 49 breve uden bemærkninger i henhold til den høringsmekanisme, der er fastlagt i artikel 7 i rammedirektivet⁶¹. I fem sager nærede Kommissionen alvorlig tvivl om de anmeldte foranstaltningers forenelighed med fællesskabsretten og indledte anden fase i undersøgelserne i henhold til rammedirektivets artikel 7, stk. 4. Kommissionen vedtog i en af sagerne en vetoafgørelse.
47. Med hensyn til anvendelsen af Fællesskabets konkurrenceregler i sektoren for elektronisk kommunikation var den mest betydningsfulde beslutning, som Kommissionen vedtog i 2007, beslutningen af 4. juli over for *Telefónica* (se punkt 1.1.2. ovenfor).
48. Revisionen af rammebestemmelserne i 2007 foranledigede Kommissionen til i november at foreslå en **lovpakke** (med to direktiver, en forordning om oprettelse af en europæisk markedsmyndighed for elektronisk kommunikation og henstillingen om relevante markeder)⁶². Bortset fra den nye henstilling om relevante markeder, der trådte i kraft i december, kommer de lovgivningsmæssige dele af lovpakken først til at træde i kraft, når de er vedtaget af Rådet og Europa-Parlamentet, hvilket forventes tilendebragt i 2010–2011.
49. De stadig **høje priser for international roaming** førte Kommissionen til på grundlag af EF-traktatens artikel 95 at foreslå en forordning om roaming⁶³, som trådte i kraft den 30. juni og skal anvendes i tre år. Som følge deraf havde mobiloperatører i alle medlemsstater en pligt til efter den 30. juli at tilbyde samtlige kunder en Eurotariff, som automatisk skulle finde anvendelse fra og med den 30. september, medmindre den blev fravalgt af kunden. Eurotariffen opstiller et loft for

⁶⁰ Kommissionens henstilling C(2003) 497 af 11.2.2003 (EUT L 114 af 8.5.2003, s. 45).

⁶¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7.3.2002 (EUT L 108 af 24.4.2002, s. 33),

⁶² Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2002/21/EF om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, direktiv 2002/19/EF om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter og direktiv 2002/20/EF om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (KOM(2007) 697), forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2002/22/EF om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og tjenester, direktiv 2002/58/EF om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor og forordning (EF) nr. 2006/2004 om forbrugerbeskyttelsessamarbejde (KOM(2007) 698) og samt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Den Europæiske Myndighed for Markedet for Elektronisk Kommunikation (KOM(2007) 699); en oversigt findes på webstedet for Generaldirektoratet for Informationsamfundet http://www.ec.europa.eu/information_society/policy/ecommm/library/proposals/index_en.htm.

⁶³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 717/2007 af 27. juni 2007 om roaming på offentlige mobiltelefonnet i Fællesskabet (EUT L 171 af 29.6.2007, s. 32).

detailprisen for opkald, der foretages eller modtages i udlandet⁶⁴. Kommissionen skal i 2008 fremsende en beretning til Rådet og Europa-Parlamentet om forordningens anvendelse og navnlig, hvorvidt den bør forlænges og/eller udvides til at omfatte andre tjenesteydelser så som SMS- eller dataroaming.

50. Kommissionen vedtog flere beslutninger **om statslig finansiering af bredbåndsinfrastrukturer** i landdistrikter eller fjerntliggende områder med ingen eller kun begrænset bredbåndsdækning⁶⁵. Kommissionen accepterede ligeledes, under meget præcise omstændigheder, statslig indgriben til fordel for avancerede bredbåndsydelser i områder, hvor de etablerede operatører kun delvis tilbyder basale bredbåndsydelser⁶⁶.
51. Kommissionen gennemførte en foreløbig undersøgelse af projektet om et trådløst Prag, den **første sag om et kommunalt trådløst netværk**, som Kommissionen har undersøgt i henhold til statsstøttereglerne⁶⁷. Efter en del ændringer i projekter konkluderede Kommissionen, at der ikke var tale om statsstøtte.
52. På området **fusionskontrol** havde Kommissionen en dynamisk tilgang til markeder under hurtig udvikling, som f.eks. i sagen *Syniverse/BSG*⁶⁸, hvor Kommissionen vurderede markedet for clearingsydelser for mobil dataroaming. Kortlagte markedskarakteristika (såsom tilgængeligheden af den teknologi, som konkurrenterne har behov for, for at få adgang til markedet) under den dybdegående undersøgelse førte Kommissionen til umiddelbart at vedtage en positiv beslutning, selv om fusionen fører til færre aktive markedsaktører i Europa.

2.4. IT-sektoren

53. Kommissionen videreførte sagen mod *Microsoft* for at sikre overholdelse af beslutningen fra 2004⁶⁹ med hensyn til prisfastsættelse og licenseringsvilkår for oplysninger om interoperabilitet i forhold til det første misbrugselement vedrørende leveringsnægtelse. Artikel 5 i beslutningen fra 2004 kræver, at disse vilkår skal være rimelige og ikke-diskriminerende. Kommissionen havde allerede i 2006 pålagt Microsoft en endelig tvangsbøde på 280,5 mio. EUR for ikke at tilvejebringe fyldestgørende og præcise oplysninger om interoperabilitet⁷⁰. Kommissionen fremsendte derfor den 1. marts en klagepunktsmeddelelse til Microsoft, hvori den efter den foreløbige vurdering konkluderede, at Microsoft ikke havde opfyldt sine

⁶⁴ På 0,49 EUR ekskl. moms for foretagne opkald og 0,24 EUR ekskl. moms for modtagne opkald, og lofterne vil blive yderligere reduceret i 2008 og 2009.

⁶⁵ Sag N 475/2007, *National bredbåndssordning for Irland*, Kommissionens beslutning af 25.9.2007; sag N 473/2007, *Bredbåndsforbindelser for Alto Adige*, Kommissionens beslutning af 11.10.2007; sag N 570/2007, *Bredbånd i landdistrikter i Baden-Württemberg*, Kommissionens beslutning af 23.10.2007; sag N 442/2007, *Støtte til bredbåndsinfrastrukturer i fjerntliggende områder i Veneto* Kommissionens beslutning af 23.10.2007.

⁶⁶ Sag N 746/2006, *North Yorkshire NYNET projektet i Det Forenede Kongerige*, Kommissionens beslutning af 21.2.2007; sag N 890/2006, *Støtte fra Sicoval til et bredbåndsnet*, Kommissionens beslutning af 10.7.2007.

⁶⁷ Sag NN 24/2007, *Prags kommunale trådløse netværk*, Kommissionens beslutning af 30.5.2007.

⁶⁸ Sag COMP/M.4662, *Syniverse/BSG*, Kommissionens beslutning af 4.12.2007.

⁶⁹ Kommissionens beslutning af 24. maj 2006 om en procedure i henhold til EF-traktatens artikel 82 og EØS-aftalens artikel 54 vedrørende Microsoft Corporation (Sag COMP/37.792, *Microsoft*) (EUT L 32 af 6.2.2007, s. 23).

⁷⁰ http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/decisions/37792/art24_2_decision.pdf

forpligtelser til at levere fyldestgørende og præcise oplysninger om interoperabilitet på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår⁷¹.

54. Efter at Retten i Første Instans ved dom af 17. september havde afvist grundelementerne i Microsofts annullationssøgsmål over for beslutningen fra 2004, bekendtgjorde Microsoft den 22. oktober en betydelig nedsættelse af licensgebyerne. Microsoft fremlagde også en ajourført udgave af virksomhedens relevante licensaftaler. Fra og med den dato havde Kommissionen ikke flere indsigelser over for Microsofts overholdelse af beslutningen fra 2004⁷².
55. Der blev den 26. juli fremsendt en klagepunktsmeddelelse til *Intel* med Kommissionens foreløbige konklusion, nemlig at Intel havde deltaget i tre forskellige former for samordnet praksis med henblik på at udelukke AMD, Intels vigtigste konkurrent, fra markedet for x86-CPU'er (Computer Processing Units).
56. Kommissionen sendte den 30. juli en klagepunktsmeddelelse til *Rambus*, hvori den redegjorde for sit foreløbige synspunkt, nemlig at Rambus havde misbrugt sin dominerende stilling ved at opkræve urimelige royalties for anvendelse af visse patenter for Dynamic Random Access Memory chips (DRAMS)⁷³. Kommissionen indtager det foreløbige synspunkt, at Rambus bevidst havde udvist misledende adfærd i forbindelse med opstillingen af standarder, et såkaldt *patentbagholdsangreb*⁷⁴.
57. Kommissionen indledte den 30. august en procedure⁷⁵ overfor *Qualcomm Inc.*, en amerikansk virksomhed, der fremstiller chipset og besidder intellektuelle ejendomsrettigheder for CDMA- og WCDMA-standarder inden for mobiltelefoni. Klagere hævder, at Qualcomms licenseringspraksis ikke er redelige, rimelige og ikke-diskriminerende og dermed kan udgøre en overtrædelse af Fællesskabets konkurrenceregler (EF-traktatens artikel 82).
58. På **statsstøtteområdet** vedtog Kommissionen en endelig beslutning om godkendelse af den franske skattelettelse for udvikling af videospil⁷⁶. Foranstaltningen var blevet anmeldt i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra d)⁷⁷. Skattelettelsen gør, at producenter af videospil, der er skattepligtige i Frankrig, kan fradrage 20 % af de støtteberettigede produktionsomkostninger for visse videospil. Det er første gang, at den kulturelle undtagelsesbestemmelse i artikel 87, stk. 3, litra d), er blevet anvendt på videospil.

⁷¹ http://ec.europa.eu/rapid/start/cgi/guesten.ksh?p_action.gettxt=gt&doc=MEMO/07/90

⁷² http://ec.europa.eu/rapid/start/cgi/guesten.ksh?p_action.gettxt=gt&doc=IP/07/1567. Kommissionen pålagde den 27. februar 2008 Microsoft en tvangsbøde på 899 mio. EUR for manglende overholdelse af beslutningen fra 2004 forud for den 22. oktober 2007. Det fastlægges i beslutningen, vedtaget i henhold til artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 1/2003, at Microsoft forud for den 22. oktober 2007 havde opkrævet urimelige priser for adgang til interfacedokumentation for arbejdsgruppeservere (se IP/08/318 af 27.2.2008).

⁷³ DRAMS er computerens arbejdshukommelse.

⁷⁴ Se http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/index/by_nr_77.html#i38_636.

⁷⁵ Se <http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/decisions/39247/proceedings.pdf>.

⁷⁶ Sag C 47/2006, Skattelettelser indført af Frankrig til udvikling af videospil, Kommissionens beslutning af 11.12.2007.

⁷⁷ Denne bestemmelse fastlægger, at "som forenelige med Fællesskabet kan betragtes: Støtte til fremme af kulturen og bevarelse af kulturarven, når den ikke ændrer samhandels- og konkurrencevilkårene i Fællesskabet i et omfang, der strider mod de fælles interesser".

2.5. Mediesektoren

59. Kommissionen fortsatte sin overvågning af **overgangen fra analogt til digitalt tv**. Kommissionen rettede i juli en begrundet udtalelse⁷⁸ til Italien som følge af en klage indsendt af den italienske forbrugersammenslutning Altroconsumo⁷⁹. Kommissionen mener, at den italienske lovgivning er i strid med EU's rammebestemmelser for elektronisk kommunikation⁸⁰.
60. På statsstøtteområdet videreførte Kommissionen sin tilgang fra tidligere beslutninger om statslig finansiering til støtte for overgangen til digitalt tv. Kommissionen godkendte tre støtteordninger (to italienske⁸¹ og en spansk⁸²) til erhvervelse af digitale dekodere med åben API⁸³ og til dækning af omkostningerne forbundet med tilpasningen af eksisterende kollektive analoge jordbaserede antenner. Kommissionen vedtog to negative beslutninger om tilskudsordninger i Italien⁸⁴ og i den tyske delstat Nordrhein-Westfalen⁸⁵.
61. Selv om Kommissionen i tråd med Amsterdamprotokollen om systemet for public service-radio- og tv-spredning anerkender, at det er medlemsstaternes beføjelse at tilrettelægge og finansiere public service radio- og tv-spredning, mener den, at **finansieringen af public service-tv-selskaber** ved hjælp af finanspolitiske tilskud eller ved hjælp af licensgebyrer udgør statsstøtte⁸⁶. Statsstøtte til public service tv-selskaber kan imidlertid erklæres forenelig, når kravene i artikel 86, stk. 2, er opfyldt (som yderligere specificeret i radio- og tv-meddelelsen⁸⁷).
62. Kommissionen vedtog to beslutninger vedrørende finansiering af public service-tv-selskaber i henhold til EF-traktatens artikel 86, stk. 2, sammen med radio- og tv-meddelelsen. Den første vedrører godkendelsen af den spanske regerings finansiering af foranstaltninger til nedbringelse af arbejdsstyrken foretaget af det spanske public service-tv-selskab RTVE⁸⁸. Med den anden beslutning afsluttede Kommissionen sin

⁷⁸ Fase to i overtrædelsesprocedurerne i henhold til i EF-traktatens artikel 226.

⁷⁹ IP/07/1114 af 18.7.2007.

⁸⁰ Især Kommissionens direktiv 2002/77/EF af 16. september 2002 om konkurrence på markederne for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EFT L 249 af 17.9.2002, s. 21).

⁸¹ Sag N 270/2006 *Tilskud til digitaldekodere med åben API* (EUT C 80 af 13.4.2007) og sag N 107/2007 *Tilskud til idTV - Italien* (EUT C 246 af 20.10.2007).

⁸² Sag N 103/2007, *tilskud til erhvervelse af digitale dekodere og til antennetilpasning i Soria*, Kommissionens beslutning af 25.9.2007 (EUT C 262 af 1.11.2007).

⁸³ Åben API er et begreb, der beskriver avancerede programmeringsgrænseflader (API), der fremmer interoperabiliteten, dvs. muligheden for at flytte interaktivt indhold fra en fremføringsmekanisme til en anden samt dette indholds fulde funktionsdygtighed.

⁸⁴ Sag C 52/2005 (ex NN 88/2005), *Tilskud til digitale dekodere i Italien* (EUT L 147 af 8.6.2007).

⁸⁵ Sag C 34/2006 (ex N 29/2005), *Indførelse af jordbaseret digital-tv (DVB-T) i Nordrhein-Westfalen*, Kommissionens beslutning af 23.10.2007, endnu ikke offentliggjort.

⁸⁶ Under de vilkår der er opstillet i *Altmark*-dommen: sag C-280/00 (Anmodning om præjudiciel afgørelse fra Bundesverwaltungsgericht): *Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg mod Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, Sml. 2003, s. I-7747.

⁸⁷ Kommissionens meddelelse om anvendelse af statsstøttereglerne på public service-radio- og tv-virksomhed (EFT C 320 af 15.11.2001, s. 5).

⁸⁸ Beslutningens fulde ordlyd er offentliggjort på engelsk på følgende adresse: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/doc/NN-8-2007-WLWL-07.03.2007.pdf

undersøgelse af den generelle finansieringsordning til støtte for public service-tv-selskaber i Tyskland (ARD og ZDF)⁸⁹.

63. Kommissionen sendte i april en klagepunktsmeddelelse til større pladeselskaber og *Apple* i forbindelse med aftaler mellem hvert pladeselskab og *Apple* med henblik på at begrænse salg af musik online, hvilket er i strid med artikel 81. *Apple* bekendtgjorde i løbet af proceduren, at selskabet ville udligne sine priser for sange downloaded fra sin iTunes online-forretning i Europa inden medio 2008, hvorefter der ikke mere vil være forskelsbehandling af britiske forbrugere. På dette grundlag og efter yderligere præciseringer afsluttede Kommissionen sagen.
64. Kommissionen lægger fortsat stor vægt på at **sikre adgang til særligt populært programindhold (premium content) på åbne og gennemsigtige vilkår**, således at flest mulige operatører kan byde på rettighederne til at transmittere disse programmer. Kommissionen afsluttede i 2007 i sin undersøgelse i henhold til EF-traktatens artikel 81 vedrørende European Broadcasting Unions (EBU) og medlemmernes fælles opkøb af tv-rettighederne til sportsbegivenheder.
65. Vedrørende **fusionskontrol** i mediesektoren bør fusionen *SFR/Tele2* fremhæves⁹⁰. Fusionen blev godkendt på visse betingelser, der skal sikre en effektiv konkurrence på det franske marked for betalings-tv. Vedrørende musikindustrien godkendte Kommissionen i sagen *Sony/BMG-II*⁹¹ et joint venture, der kombinerer Sonys og Bertelsmanns pladeindspilningsforretninger, efter at Retten i Første Instans havde annulleret Kommissionens tidligere beslutning fra 2004. Med forbehold af visse tilsagn godkendte Kommissionen også fusionen mellem Universal og BMG inden for musikudgivelser.

2.6. Motorkøretøjsindustrien

66. Kommissionen fortsatte sin løbende overvågning af udviklingen i sektoren, bl.a. gennem sin rapport om bilpriser⁹². **Gruppefritagelsesforordningen for motorkøretøjer**⁹³ fastlægger en særordning for motorkøretøjsindustrien for at styrke konkurrencen mellem de enkelte mærker.
67. For at øge konkurrencen på eftermarkedet vedtog Kommissionen den 13. september **fire beslutninger, hvortil der var knyttet tilsagn**⁹⁴, i henhold til artikel 9, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1/2003, hvorved fire bilfabrikanter (DaimlerChrysler, Toyota, General Motors og Fiat) indtil maj 2010 forpligtes til at gøre tekniske oplysninger om bilreparationer tilgængelige for alle uafhængige værksteder i EU. Efterfølgende

⁸⁹ Beslutningens fulde ordlyd er offentliggjort på engelsk på følgende adresse:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/doc/E-3-2005-WLWL-en-24.04.2007.pdf.

⁹⁰ Sag COMP/M.4504, *SFR/Tele2*, Kommissionens beslutning af 18.7.2007.

⁹¹ Sag COMP/M.3333, *Sony/BMG-II*, Kommissionens beslutning af 3.10.2007.

⁹² Den seneste rapport om bilpriser blev offentliggjort den 27. juli 2007 og findes på følgende adresse: http://ec.europa.eu/comm/competition/sectors/motor_vehicles/prices/2007_05_full.pdf.

⁹³ Kommissionens forordning (EF) nr. 1400/2002 af 31. juli 2002 om anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3, på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis i motorkøretøjssektoren (EFT L 203 af 1.8.2002, s. 30).

⁹⁴ Se f.eks. Kommissionens beslutning af 13.9.2007 om en procedure efter EF-traktatens artikel 81 (sag COMP/39.140, *DaimlerChrysler*) (EUT L 317 af 5.12.2007, s. 76).

vil bilemissionsforordningen⁹⁵ forpligte samtlige bilfabrikanter til at give uafhængige reparatører standardiseret adgang til samtlige tekniske reparationsoplysninger.

68. Efter 2005 og 2006 var 2007 endnu et år, hvor fusionsaktiviteten inden for motorkøretøjsindustrien i vid udstrækning drejede sig om segmentet for leverandører af komponenter til motorkøretøjer. En af de større fusionssager drejede sig om fusionen mellem to tyske virksomheder Continental AG og Siemens VDO Automotive AG. Fusionen godkendtes af Kommissionen den 29. november⁹⁶.
69. I 2007 blev en række **statsstøttesager** behandlet i henhold til visse generelle rammebestemmelser for statsstøtte, bl.a. reglerne om regional- og omstrukturingsstøtte⁹⁷. Kommissionen undersøgte også vilkårene for privatiseringen af statsejede bilfabrikanter. I sagen om Automobile Craiova, en rumænsk bilfabrik (tidligere Daewoo Craiova), indledte Kommissionen den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 2, da de med privatiseringen forbundne betingelser syntes at ville medføre en fordel for den privatiserede virksomhed⁹⁸.

2.7. Transportsektoren

70. På transportområdet sigter konkurrencepolitikken på at sikre, at de markeder, der nyligt er liberaliseret eller er under liberalisering, fungerer effektivt.
71. På området **vejtransport** er de internationale markeder i det store hele liberaliseret både for passager- og godsbefordring. Intern vejgodstransport er også liberaliseret ved hjælp af Rådets forordning om cabotage⁹⁹, hvorimod nationale markeder for passagerbefordring fortsat i stor udstrækning er beskyttede. I sin anvendelse af statsstøttereglerne på dette segment fortsatte Kommissionen sin praksis med at godkende statsstøtte til fremme af mere miljøvenlig teknologi, navnlig i relation til gamle køretøjer¹⁰⁰. Med hensyn til anvendelsen af reglerne for offentlige indkøb og statsstøtte på aftaler om forpligtelser til offentlig tjeneste og befordringspligtkoncessioner er der vedtaget en revideret forordning for befordringspligt på området landtransport, og den træder i kraft i december 2009¹⁰¹.
72. Åbningen af markedet for **banegodstransport** er nu tilendebragt. Et af de mange resterende strukturelle problemer vedrører imidlertid unbundling/uafhængigheden af væsentlige funktioner, der kan garantere ikke-diskriminerende adgang til

⁹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 715/2007 af 20. juni 2007 om typegodkendelse af motorkøretøjer med hensyn til emissioner fra lette personbiler og lette erhvervs køretøjer (Euro 5 og Euro 6), om adgang til reparations- og vedligeholdelsesinformationer om køretøjer (EUT L 171 af 29.6.2007, s. 1).

⁹⁶ Sag COMP/M.4878, *Continental/Siemens VDO*, Kommissionens beslutning af 29.11.2007.

⁹⁷ Se punkt 1.4.2. ovenfor.

⁹⁸ Sag C 46/2007, *Privatisering af Automobile Craiova, Rumænien* (EUT C 248 af 23.10.2007, s. 25).

⁹⁹ Rådets forordning (EØF) Nr. 3118/93 af 25. oktober 1993 om betingelserne for transportvirksomheders adgang til at udføre intern vejgodstransport i en medlemsstat, hvor de ikke er hjemmehørende (EFT L 279 af 12.11.1993, s.1-16).

¹⁰⁰ Kommissionens beslutning i sag N 649/2006, EUT L 139 af 23.6.2007, s. 13.

¹⁰¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 og (EØF) nr. 1107/70, EUT L 315 af 3.12.2007, s. 1.

jernbanenettet, og tilsynsmyndighedernes manglende administrative kapacitet og uafhængighed¹⁰².

73. Med hensyn til **personbefordring med jernbane** vedtog Rådet og Europa-Parlamentet endelig den 23. oktober den tredje jernbanepakke som afslutning på et langvarigt lovgivningsforløb¹⁰³. Den tredje lovpakke om jernbanetransport vil åbne den internationale passagerbefordring, herunder cabotage.

Kommissionen har også udarbejdet et udkast til retningslinjer om **statsstøtte til jernbanevirksomheder**¹⁰⁴ for at skabe større retlig klarhed og gennemsigtighed i tilknytning til den løbende åbning af markederne.

74. **Søtransport** tegner sig for ca. 50 % af vægten af den eksterne handel med varer og ca. 20 % af samhandelen mellem medlemsstaterne. Kommissionen har i 2007 tilstræbt at fremme så konvergente støtteordninger som muligt, således at spillereglerne inden for Europa bliver så ens som muligt, også inden for bugsering og opmudring¹⁰⁵. Kommissionen vedtog den 13. september 2007 et udkast til Retningslinjer for anvendelsen af EF-traktatens artikel 81 på søtransport med henblik på offentlig høring¹⁰⁶.

75. **I luftfartssektoren** inviterede Kommissionen den 19. oktober interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til de tilsagn, som otte medlemmer af SkyTeam-alliancen, nemlig Aeromexico, Alitalia, CSA Czech Airlines, Delta Air Lines, KLM, Korean Air, Northwest Airlines og Air France, havde foreslået¹⁰⁷. Tilsagnene er udformet med henblik på at fjerne de konkurrencemæssige betænkeligheder i forhold til EF-traktatens artikel 81, som Kommissionen havde kortlagt i sin klagepunktsmeddelelse af 15. juni 2006¹⁰⁸.

76. Kommissionen vedtog den 27. juni en beslutning, hvori den nedlagde forbud mod **Ryanairs foreslåede overtagelse af Aer Lingus**. Erhvervsen ville have sammenført de to førende luftfartsselskaber, der flyver ud fra Irland i stærk konkurrence med hinanden. Både Ryanair og Aer Lingus var langt de største luftfartsselskaber, der tilbød kortdistanceflyvninger til og fra Irland. Deres stilling var særlig stærk på ruter til og fra Dublin, hvor den fusionerede enhed ville have tegnet sig for ca. 80 % af al intern trafik med Europa.

¹⁰² Se Kommissionens rapport om gennemførelsen af den første jernbanepakke (KOM(2006) 189 endelig af 3. maj 2006). Se Kommissionens henstilling af 11. december med henblik på Rådets henstilling om ajourføringen i 2008 om de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Fællesskabets økonomiske politikker (KOM(2007) 803 endelig). Navnlige henvises til henstillingen rettet til Frankrig og Tyskland.

¹⁰³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/58/EF af 23. oktober 2007 om ændring af Rådets direktiv 91/440/EØF om udvikling af Fællesskabets jernbaner og direktiv 2001/14/EF om tildeling af jernbaneinfrastrukturkapacitet og opkrævning af afgifter for brug af jernbaneinfrastruktur, EUT L 315 af 3.12.2007, s. 44, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/59/EF af 23. oktober 2007 om certificering af lokomotivførere, der fører lokomotiver og tog på jernbanenettet i Fællesskabet, EUT L 315 af 3.12.2007, s. 51, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1371/2007 af 23. oktober 2007 om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser, EUT L 315 af 3.12.2007, s. 14.

¹⁰⁴ http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/state_aid/consultation_ms_en.htm

¹⁰⁵ Sag N 93/2006, EUT C 300 af 12.12.2007, s. 22.

¹⁰⁶ EUT C 215 af 14.9.2007, s. 3. Se tillige pressemeddelelse IP/07/1325 af 13.9.2007.

¹⁰⁷ IP/07/1558 af 19.10.2007.

¹⁰⁸ MEMO/06/243 af 19.6.2006.

77. Kommissionen afsluttede i 2007 sin undersøgelse af statslig støtte til et kriseram luftfartsselskab (*Cyprus Airways*¹⁰⁹) og konkluderede, at den omstrukturingsplan, som de cypriotiske myndigheder havde indgivet, var forenelig med fællesmarkedet. I tilknytning til det meget lange sagsforløb i sagen Olympic Airways/Airlines indledte Kommissionen en yderligere undersøgelsesprocedure om påstået statsstøtte til denne virksomhed siden 2005¹¹⁰.
78. Den Europæiske Union og Amerikas Forenede Stater undertegnede den 30. april en traktat om oprettelse af et **åbent luftrum mellem EU og USA**¹¹¹. Aftalen, der træder i kraft den 30. marts 2008, gør det muligt at konsolidere EU's luftfartssektor, da alle europæiske luftfartsselskaber anerkendes som "EF-luftfartsselskaber" og i denne egenskab uden begrænsninger med hensyn til pris eller kapacitet kan flyve mellem ethvert sted i EU og i USA. Aftalen indeholder ligeledes bestemmelser om styrkelse af samarbejdet mellem Kommissionen og US Department of Transportation (DoT) på konkurrenceområdet.

2.8. Postsektoren

79. Kommissionen forhandlede aktivt sit forslag under den fælles beslutningsprocedure (EF-traktatens artikel 251)¹¹². Efter førstebehandlingen i Europa-Parlamentet nåede Rådet til politisk enighed på Rådets møde (telekommunikation og energi) i Luxembourg den 1. oktober. På denne baggrund blev den Fælles Holdning formelt vedtaget af Rådet den 8. november. Den Fælles Holdning fastlægger imidlertid 2011, og for visse medlemsstater 2013, som startdatoen for markedsåbningen.
80. På **statsstøtteområdet** undersøgte Kommissionen især kompensationer for postoperatørers befordringspligt for at sikre, at sådanne kompensationer ikke overskrider de faktiske omkostninger ved opfyldelsen af befordringspligten og ikke krydssubsidierer kommercielle aktiviteter.
81. Når en kompensation for tjenester af almindelig økonomisk interesse ikke opfylder de betingelser, der er fastlagt i retspraksis fra *Altmark*-sagen¹¹³, og dermed ikke kan undgå at blive anset for at udgøre statsstøtte, kan kompensationen dog erklæres for forenelig med traktaten i henhold til artikel 86, stk. 2¹¹⁴. De betingelser, der skal være opfyldt, for at en kompensation for tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse kan erklæres forenelig, blev præciseret i Fællesskabets rammebestemmelser fra 2005¹¹⁵. Rammebestemmelserne kræver især, at kompensationen ikke overstiger de omkostninger, der bæres i forbindelse med opfyldelsen af forpligtelsen til offentlig tjeneste.

¹⁰⁹ Sag C 10/06, endnu ikke offentliggjort.

¹¹⁰ Sag C 61/07, endnu ikke offentliggjort.

¹¹¹ EUT L 134 af 25.5.2007, s. 4.

¹¹² Europa-Kommissionen fremsatte den 18. oktober 2006 et forslag om, at konkurrencen gives fri på EU's postmarkeder i 2009 i tråd med den vejledende mældato, der er fastsat i det nuværende postdirektiv.

¹¹³ Sag C-280/00, *Altmark Trans GmbH*, Sml. 2003, s. I-7747.

¹¹⁴ I henhold til artikel 86, stk. 2, kan virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, undgå anvendelsen af konkurrencereglerne, såfremt anvendelsen af reglerne retligt eller faktisk hindrer opfyldelsen af de særlige opgaver, som er betroet dem.

¹¹⁵ Rammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste (EUT C 297 af 29.11.2005, s. 4).

82. Blandt statsstøttebeslutningerne bør nævnes to godkendelser til fordel for det britiske postvæsen (den 7. marts¹¹⁶ og den 29. november¹¹⁷). Kommissionen besluttede ligeledes at indlede den formelle undersøgelsesprocedure over for Tyskland for at vurdere, hvorvidt Deutsche Post AG modtog overkompensation for at opfylde sin befordringspligt¹¹⁸.
83. Kommissionen var også særligt opmærksom på **statsstøtte i form af ubegrænsede garantier**. Kommissionen tog den 25. april formelt til efterretning, at Polen indvilligede i at tilendebringe den ubegrænsede statsgaranti til fordel for det polske postvæsen¹¹⁹. Den 29. november besluttede Kommissionen at indlede en dybdegående undersøgelse af, hvorvidt det franske postvæsen som offentligretlig enhed drager fordel af en ubegrænset statsgaranti¹²⁰. I en anden sag vedrørende det franske postvæsen vedtog Kommissionen en betinget godkendelse af støtte til finansieringen af pensioner¹²¹.
- 3. DET EUROPÆISKE KONKURRENCENETVÆRK OG DE NATIONALE DOMSTOLE – OVERBLIK OVER SAMARBEJDET**
84. 2007 var det tredje hele år med det håndhævelsessystem, der blev etableret med forordning 1/2003. Året bragte en yderligere styrkelse af samarbejdet mellem medlemmerne i Det Europæiske Konkurrencenetværk, dvs. EU-medlemsstaternes nationale konkurrencemyndigheder og Kommissionen. **Intensiteten, omfanget og det potentielle samarbejde inden for Det Europæiske Konkurrencenetværk, som det kommer til udtryk i virkeligheden, rækker videre end de juridiske forpligtelser**, der er fastsat i forordning 1/2003.
85. De centrale strategiske spørgsmål, som Det Europæiske Konkurrencenetværk har haft til behandling, omfatter de nationale konkurrencemyndigheders evne til i deres anvendelse af EF-traktatens artikel 81 og 82 at ophæve konkurrencebegrænsende statsforanstaltninger (som følge af den dom, som EF-Domstolen afsagde i CIF-sagen¹²²).
86. 2007 var fortsat præget af det konvergensforløb, der finder sted inden for rammerne af forordning nr. 1/2003. Ud over de retlige forpligtelser, der opstår som følge af

¹¹⁶ Sag N 822/2006, *Gældsfinansiering til Post Office Limited* (EUT C 80 af 13.4.2007, s. 5).

¹¹⁷ Sag N 388/2007, *Post Office Ltd: Ombygning*. Denne beslutning findes på GD Konkurrences websted: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/ endnu ikke offentliggjort i EUT.

¹¹⁸ Sag C 36/2007, *Klage over den tyske stat for ulovlig statsstøtte til Deutsche Post* (EUT C 245 af 19.10.2007, s. 21). Det drejer sig om yderligere støtte i forhold til den støtte, der allerede var erklæret uforenelig i Kommissionens beslutning af 19. juni 2002 om foranstaltninger iværksat af Tyskland til fordel for Deutsche Post AG (EUT L 247 af 14.9.2002, s. 27).

¹¹⁹ Sag E12/2005, *Ubegrænset statsgaranti til fordel for Poczta Polska* (EUT C 284 af 27.11.2007).

¹²⁰ Sag C 56/2007 (ex E15/2005), *Ubegrænset statsgaranti til fordel for La Poste*. Denne beslutning findes på GD Konkurrences websted: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/ endnu ikke offentliggjort i EUT.

¹²¹ Sag C 43/2006, *Reform projekt for finansieringen af tjenestemandspensioner for La Poste française*. Denne beslutning findes på GD Konkurrences websted: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/ endnu ikke offentliggjort i EUT.

¹²² Sag C-198/01, *Consorzio Industrie Fiammiferi (CIF) og Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato*, Sml. 2003, s. I-8055.

forordningens gennemførelse, er der er en tendens til større indbyrdes tilpasning af national retsplejelovgivning og –praksis.

87. Et godt eksempel på denne tendens hen imod yderligere konvergens er **Det Europæiske Konkurrencenetværks modelprogram for bødefritagelse og bødenedsættelse i kartelsager**¹²³. Programmet, der blev udviklet af Konkurrencenetværkets arbejdsgruppe om bødefritagelse i løbet af 2006, har allerede ført til meget lovende resultater i det første år efter vedtagelsen.
88. Et andet eksempel er det store antal af nationale konkurrencemyndigheder, der nu har beføjelser til at vedtage **beslutninger, hvortil der er knyttet tilsagn** i tråd med artikel 9 i forordning nr. 1/2003. Som følge heraf kunne der i 2007 konstateres en markant stigning i sådanne beslutninger blandt de beslutninger, der indberettes til Kommissionen på grundlag af artikel 11, stk. 4, i forordning nr. 1/2003 (29 beslutninger, hvortil der er knyttet tilsagn, i 2007 sammenholdt med 7 i 2006).
89. Kommissionen blev **i henhold til artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 1/2003, orienteret om ca. 140 nye sagsundersøgelser** iværksat af de nationale konkurrencemyndigheder¹²⁴. Der kunne konstateres store sagskomplekser bl.a. inden for sektorerne energi, fødevarer og medier. Kommissionens tjenestegrene gennemgik eller rådgav om et meget stort antal sager fra de nationale konkurrencemyndigheder som opfølgning på oplysninger fremsendt i henhold til artikel 11, stk. 4, eller efter en uformel anmodning. Kommissionen har endnu ikke gjort brug af muligheden for at overtage sagsbehandlingen fra en national konkurrencemyndighed ved at indlede en procedure i henhold til artikel 11, stk. 6.
90. Artikel 15, stk. 1, i forordning 1/2003 giver de nationale retter mulighed for at anmode Kommissionen om oplysninger i dens besiddelse eller om en udtalelse om anvendelsen af EU's konkurrenceregler, og Kommissionen afgav tre sådanne **udtalelser til nationale retter**: To på anmodning fra svenske retter og en på anmodning fra en spansk ret.
91. I henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning 1/2003 skal EU-medlemsstaterne sende Kommissionen en genpart af enhver dom, som deres nationale retter har afsagt i relation til EF-traktatens artikel 81 eller 82. Kommissionen modtog genparter af ca. 50 domme afsagt i 2007, og disse blev offentliggjort på GD Konkurrences websted¹²⁵.
92. Artikel 15, stk. 3, i forordning 1/2003 fastsætter, at såfremt den ensartede anvendelse af traktatens artikel 81 eller 82 kræver det, kan Kommissionen på eget initiativ afgive **skriftlige indlæg for medlemsstaternes domstole** og også med den pågældende domstols tilladelse afgive mundtlige indlæg. Kommissionen gjorde brug af "*amicus curiae*"-muligheden efter forordning 1/2003 i en nederlandsk sag vedrørende fradragsberettigelse af Kommissionens bøder på konkurrenceområdet.

¹²³ Modelprogrammet findes på følgende adresse http://ec.europa.eu/comm/competition/ecn/index_en.html Sammen med en liste over hyppigt stillede spørgsmål (MEMO/06/356).

¹²⁴ Ca. 45 % vedrørende anvendelse af EF-traktatens artikel 81, 31,5 % vedrørende anvendelse af EF-traktatens artikel 82 og 23,5 % vedrørende anvendelse af både EF-traktatens artikel 81 og 82.

¹²⁵ <http://ec.europa.eu/comm/competition/elojade/antitrust/nationalcourts/>

93. **Videreuddannelse af nationale dommere** inden for EU's konkurrenceret er af stor betydning, når det drejer sig om at sikre en både effektiv og sammenhængende håndhævelse af konkurrencereglerne. Kommissionen har siden 2002 samfinansieret 35 uddannelsesprojekter, hvormed der blev tilbudt videreuddannelse til ca. 3 500 dommere indtil udgangen af 2007. Et nyt retsgrundlag blev vedtaget den 25. december¹²⁶. På grundlag af det tilhørende arbejdsprogram for 2007 blev der ved udgangen af 2007 iværksat en indkaldelse af forslag for videreuddannelse af nationale dommere i EU's konkurrenceret¹²⁷.

4. INTERNATIONALE AKTIVITETER

94. På området **Udvidelse** er det sådan, at kandidatlandene skal opfylde en række krav på konkurrenceområdet som en forudsætning for at kunne tiltræde Den Europæiske Union, herunder vedtagelse af national lovgivning der er forenelig med EU's regelværk. De skal også sørge for, at der forefindes den nødvendighed administrative kapacitet og påvise en troværdig indsats med hensyn til håndhævelse. GD Konkurrence yder faglig bistand og støtte for at hjælpe kandidatlandene med at opfylde disse krav og overvåger løbende, hvorvidt kandidatlandene er velforberejede på tiltrædelse.
95. I løbet af 2007 var der et særligt tæt samarbejde med Kroatien og Tyrkiet. Disse to kandidatlande skal opfylde åbningsbenchmarks, før tiltrædelsesforhandlingerne om konkurrencekapitlet kan påbegyndes. GD Konkurrence bistod landene på Vestbalkan med den yderligere tilpasning af deres konkurrenceregler til EU-retten.
96. Kommissionen **samarbejder med en lang række konkurrencemyndigheder på bilateral basis** og navnlig med myndighederne i de lande, som udgør EU's vigtigste handelspartnere. EU har indgået egentlige samarbejdsaftaler på konkurrenceområdet med USA, Canada og Japan.
97. GD Konkurrence og **Korean Fair Trade Commission (KFTC)** mødtes ved flere lejligheder i løbet af året for at forhandle en bilateral samarbejdsaftale på konkurrenceområdet.
98. GD Konkurrence spillede en aktiv rolle i de igangværende forhandlinger om **frihandelsaftaler** med Indien og Sydkorea og om handelsafsnittet i **associeringsaftalerne** med Det Andinske Fællesskab med henblik på at sikre, at konkurrencebegrænsende praksis (herunder statsstøtte) ikke underminerer samhandelen og andre økonomiske fordele, der søges opnået med aftalerne.
99. GD Konkurrence spillede fortsat en ledende rolle i Det Internationale Konkurrencenetværk.

¹²⁶ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1149/2007/EF af 25. september 2007 om et særprogram om civilret for perioden 2007-2013 (EUT L 257 af 3.10.2007, s. 16).

¹²⁷ Det planlagte budget for disse tilskud i 2007 er 800 000 EUR.

5. INTERINSTITUTIONELT SAMARBEJDE

100. Kommissionen videreførte sit samarbejde med de øvrige fællesskabsinstitutioner i overensstemmelse med de respektive aftaler eller protokoller, som er indgået med de relevante institutioner¹²⁸.
101. Som det er tilfældet hvert år, udsendte **Europa-Parlamentet** en initiativbetænkning om Kommissionens årlige konkurrenceberetning for det foregående år efter en udveksling af synspunkter om de spørgsmål, der blev rejst i beretningen.
102. Kommissionen deltog også i Europa-Parlamentets drøftelser om Kommissionens politiske initiativer, så som statsstøttereformen (især om rammebestemmelserne for miljøbeskyttelse og om forslaget til en generel gruppefritagelsesforordning) og sektorundersøgelsen vedrørende finansielle tjenesteydelser. Konkurrencekommissæren og/eller generaldirektøren for GD Konkurrence afholder regelmæssige meningsudvekslinger med de relevante parlamentsudvalg, hvor man drøfter konkurrencepolitiske emner.
103. Kommissionen har også et nært samarbejde med Rådet, som den orienterer om vigtige politiske initiativer på konkurrenceområdet, bl.a. statsstøttereformen og sektorundersøgelserne i energi- og finanssektoren, ligesom den deltager i Rådets arbejdsgrupper, der behandler konkurrencespørgsmål, og fastholder en tæt kontakt til de respektive formandskaber.
104. Desuden holder Kommissionen Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget underrettet om større konkurrencepolitiske initiativer og deltager i deres debatter, f.eks. i forbindelse med vedtagelsen af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs årsrapport om Kommissionens årlige konkurrenceberetning.

¹²⁸ Rammeaftalen om forbindelserne mellem Europa-Parlamentet og Kommissionen af 26. maj 2005, Samarbejdsprotokollen mellem Europa-Kommissionen og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg af 7. november 2005, Samarbejdsprotokollen mellem Europa-Kommissionen og Regionsudvalget af 17. november 2005.